

of instruction, taking into account students' age-related and individual characteristics, is determined. The expediency of applying the rotation model and the flipped classroom model in school practice is substantiated, as they are considered the most adaptable to the conditions of a modern educational institution. The article identifies the key advantages of blended learning, including flexibility in organizing the educational process, the development of students' independence and learning autonomy, increased motivation and digital literacy, as well as improved effectiveness of teachers' professional activity. At the same time, the challenges of implementing blended learning are outlined, particularly those related to technical support, the level of digital competence of participants in the educational process, and organizational aspects of instruction. The study also emphasizes difficulties associated with insufficient technical equipment of educational institutions, unequal access of students to high-quality Internet connections and digital devices, inadequate levels of digital competence among some participants in the educational process, and the need for methodological support for teachers. The necessity of systematic support from school administrations, the development of internal regulations governing the organization of blended learning, and continuous professional development for teachers is highlighted.

Key words: *general secondary education institutions, blended learning, rotation, traditional learning, digitalization, educational resources, innovative technologies.*

УДК 373.014.5:005.336.2

Володимир Мокляк

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
ORCID ID 0000-0001-9922-7667

Ярина Коваленко

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
ORCID ID 0009-0009-4540-9620
DOI 10.24139/2312-5993/2025.06/144-154

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ УМОВИ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ НА ОСНОВІ КЕЙС-МЕНЕДЖМЕНТУ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

У статті здійснено теоретичне обґрунтування та визначено організаційно-методичні умови управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту в закладах загальної середньої освіти. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю модернізації управлінських підходів у системі освіти в умовах трансформаційних змін, впровадження компетентнісної парадигми, забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії учнів та посилення міждисциплінарної взаємодії суб'єктів освітнього процесу. На основі аналізу наукових джерел уточнено сутність поняття «управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту», яке розглянуто як системну діяльність адміністрації закладу освіти, педагогічних працівників, фахівців психологічної служби та інших учасників освітнього середовища, спрямовану на координацію ресурсів, педагогічних впливів і соціальної підтримки з метою забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти. Визначено, що методологічною основою такого управління є системний, особистісно орієнтований, компетентнісний і діяльнісний підходи. Обґрунтовано комплекс організаційних та методичних умов ефективного впровадження кейс-менеджменту в закладах загальної середньої освіти. До організаційних умов

віднесено нормативно-регламентувальне забезпечення процесу, структурно-функціональну інтеграцію кейс-менеджменту в систему внутрішнього забезпечення якості освіти, кадрову підготовку педагогічних працівників, налагодження міжвідомчої взаємодії. Методичні умови передбачають розроблення алгоритму реалізації кейс-менеджменту, створення інструментарію діагностики та планування індивідуального освітнього маршруту, інформаційно-аналітичний супровід і моніторинг результативності. Доведено, що впровадження кейс-менеджменту як управлінської технології сприяє підвищенню якості освітнього процесу, оптимізації використання ресурсів закладу освіти, розвитку партнерства між школою, сім'єю та соціальними інституціями, а також забезпечує перехід до проактивної моделі управління, орієнтованої на потреби та потенціал кожного учня. Зазначено, що організаційно-методичні умови управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту доцільно включати до змісту професійної підготовки майбутніх освітніх менеджерів у межах університетських освітніх програм для магістрів освітніх наук.

Ключові слова: *управління освітнім процесом, кейс-менеджмент, організаційно-методичні умови, заклад загальної середньої освіти, професійна підготовка, майбутні освітні менеджери, магістри освітніх наук.*

Постановка проблеми. Нині сучасний етап розвитку системи загальної середньої освіти України характеризується глибокими трансформаційними процесами, зумовленими впровадженням концепції Нової української школи, цифровізацією освітнього середовища, необхідністю забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії учнів та реагуванням на виклики воєнного часу. У таких умовах особливої актуальності набуває пошук ефективних управлінських механізмів, здатних забезпечити гнучкість, адаптивність і результативність освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Традиційні підходи до управління освітнім процесом, що ґрунтуються переважно на адміністративно-регламентованих моделях, дедалі частіше виявляють свою обмеженість щодо врахування індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти, специфіки освітнього середовища та необхідності міждисциплінарної взаємодії суб'єктів освітнього процесу. Водночас сучасна освітня парадигма передбачає перехід від формального контролю до управління, орієнтованого на результат, підтримку розвитку особистості учня, формування ключових компетентностей і створення умов для успішної соціалізації.

У цьому контексті перспективним видається впровадження кейс-менеджменту як інноваційної управлінської технології, що передбачає комплексний, індивідуалізований і міжсекторальний підхід до організації та координації освітнього процесу. Кейс-менеджмент, який активно застосовується у соціальній сфері та охороні здоров'я, базується на принципах персоналізації, системності, координації

ресурсів та міжвідомчої взаємодії. Адаптація цієї технології до освітнього середовища відкриває можливості для ефективнішого супроводу учнів, особливо тих, які перебувають у складних життєвих обставинах, мають особливі освітні потреби або потребують індивідуальної освітньої підтримки.

Разом із тим, попри зростання інтересу до кейс-менеджменту в управлінській та педагогічній практиці, проблема визначення та наукового обґрунтування організаційно-методичних умов його впровадження в закладах загальної середньої освіти залишається недостатньо розробленою. Відсутність чітко структурованої моделі, нормативно-методичного забезпечення, механізмів координації діяльності суб'єктів освітнього процесу та критеріїв оцінювання ефективності управління на основі кейс-менеджменту ускладнює його системне застосування в освітній практиці.

Таким чином, постає суперечність між об'єктивною потребою закладів загальної середньої освіти у впровадженні сучасних, гнучких і персоналізованих моделей управління освітнім процесом та недостатньою розробленістю організаційно-методичних умов реалізації кейс-менеджменту в освітньому середовищі. Це зумовлює необхідність теоретичного осмислення зазначеної проблеми, визначення сутності та структури організаційно-методичних умов управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту, а також обґрунтування шляхів їх ефективної реалізації в сучасних умовах функціонування закладів загальної середньої освіти.

Аналіз актуальних досліджень. У науковій літературі проблеми управління освітнім процесом розглядаються як в контексті традиційних менеджерських підходів, так і з позицій інноваційних технологій управління, що спрямовані на підвищення ефективності освітнього середовища та якісного супроводу здобувачів освіти. Зокрема, дослідження з педагогічного менеджменту акцентують увагу на значенні автономії закладів освіти, напрямів та способів реалізації інноваційного управління закладами освіти, стратегічного планування та координації дій суб'єктів освітнього процесу для забезпечення результативності освітньої діяльності (Гриньова, Кононець, Жданова-Неділько, Павліш, 2024).

У сфері соціальної та шкільної педагогічної практики низка досліджень розглядала застосування кейс-менеджменту як міждисциплінарної технології індивідуального супроводу. Наприклад, С. Grace

досліджувала практики кейс-менеджменту в американських публічних школах, виявивши позитивний вплив індивідуалізованих кейс-стратегій на поведінкові, академічні й відвідувальні показники учнів із ризикових груп. Ці результати підкреслюють важливість міждисциплінарної взаємодії фахівців для покращення освітніх результатів (Grace, 2018).

У емпіричному дослідженні S. Bates та Y. Zhang проаналізовано зв'язок між кейс-менеджмент-послугами, що надаються шкільними соціальними працівниками, та освітніми результатами учнів. Автори встановили, що інтенсивність кейс-менеджмент-втручань корелює з поведінковими труднощами та успішністю учнів, що підсилює роль індивідуального супроводу як частини шкільної стратегії підтримки вразливих здобувачів освіти (Bates, Zhang, 2022).

Теоретико-методологічні засади кейс-технологій в освіті досліджено Ю. Сурміним, який аналізував проблеми застосування кейс-методу в бізнес-освіті, підкреслюючи його потенціал для зміни змісту педагогічного процесу та розширення компетентнісних підходів (Сурмін, 2015). При цьому кейс-метод як активний освітній підхід розглядається й у галузі цифрового навчального середовища, де С. Постова, Н. Опанасюк та А. Опанасюк акцентують увагу на інтеграції кейс-інструментів у цифрові освітні практики для стимулювання активного мислення учнів (Постова, Опанасюк, Опанасюк, 2025).

Важливо також відзначити внесок М. Міровської, яка у своїй докторській дисертації теоретично обґрунтувала управлінські аспекти кейс-менеджменту в освітньому середовищі закладів вищої освіти як моделі забезпечення якості та індивідуального супроводу здобувачів (Міровська, 2019).

Проаналізовано наукові джерела свідчать про наявність міждисциплінарних досліджень, що спрямовані на вивчення кейс-менеджменту як технології, що здатна посилити ефективність управління освітнім процесом та його адаптивність до індивідуальних потреб здобувачів. Водночас у більшості робіт відзначається недостатня увага до організаційно-методичних умов впровадження цієї технології, зокрема до чіткої моделі ролей і алгоритмів дій управлінських суб'єктів у контексті загальної середньої освіти. Це підтверджує потребу подальшого дослідження проблеми.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні та визначенні організаційно-методичних умов управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту в закладах загальної середньої освіти.

Виклад основного матеріалу. Сучасні трансформаційні процеси в системі загальної середньої освіти зумовлюють необхідність переосмислення підходів до управління освітнім процесом. У межах компетентнісної парадигми освіти управління розглядається не лише як адміністративний вплив, а як цілісна система цілеспрямованої координації діяльності суб'єктів освітнього процесу, спрямована на забезпечення якості освіти, індивідуалізацію навчання та створення безпечного й підтримувального освітнього середовища (Гриньова, Кононець, 2019). У цьому контексті особливої актуальності набуває впровадження технології кейс-менеджменту як інструменту інтегрованого управління освітнім процесом.

У науковому дискурсі кейс-менеджмент визначається як технологія індивідуалізованого супроводу, що передбачає комплексну оцінку потреб суб'єкта, розроблення індивідуального плану дій, координацію діяльності залучених фахівців, моніторинг та оцінювання результатів (Bates, Zhang, 2022; Grace, 2018). Адаптація цієї технології до умов закладу загальної середньої освіти зумовлює її трансформацію з інструмента соціального супроводу в управлінську модель організації освітнього процесу.

На підставі аналізу праць науковців виявлено, що управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту доцільно розглядати як системну діяльність адміністрації закладу освіти, педагогічних працівників, фахівців психологічної служби та інших суб'єктів, спрямовану на забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії учня шляхом координації ресурсів, педагогічних впливів і соціальної підтримки. Для візуалізації застосовано ШІ (Chatgpt), котрий допоміг унаочнити суть управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту.

Організаційно-методичні умови управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту доцільно трактувати як сукупність цілеспрямовано створених управлінських, нормативних, кадрових і методичних чинників, що забезпечують ефективне впровадження технології кейс-менеджменту в діяльність закладу загальної середньої освіти.

До ключових *організаційних умов* належать:

– Нормативно-регламентувальне забезпечення – розроблення внутрішніх положень про впровадження кейс-менеджменту, визначення функціональних обов'язків кейс-менеджера, затвердження алгоритму взаємодії між учасниками процесу.

Рис. 1. Управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту (текст написано авторкою, рисунок згенеровано ШІ)

– Структурно-функціональна інтеграція – включення кейс-менеджменту до системи внутрішнього забезпечення якості освіти, визначення його місця у загальній управлінській структурі закладу.

– Кадрове забезпечення – підготовка педагогічних працівників до виконання функцій кейс-менеджера, розвиток управлінської та комунікативної компетентності.

– Міжвідомча взаємодія – налагодження співпраці із соціальними службами, інклюзивно-ресурсними центрами, медичними установами та іншими організаціями.

Методичні умови передбачають розроблення алгоритму кейс-менеджменту, що включає етапи ідентифікації потреб, діагностики, планування, реалізації індивідуального плану, моніторингу та оцінювання результатів.

– Методичний супровід педагогів – створення рекомендацій, інструментарію для оцінювання освітніх потреб, шаблонів індивідуальних планів розвитку.

– Інформаційно-аналітичне забезпечення – використання цифрових платформ для фіксації результатів, відстеження динаміки розвитку учня.

– Моніторингово-оцінювальний компонент – визначення критеріїв ефективності кейс-менеджменту (академічні досягнення, соціальна адаптація, рівень сформованості компетентностей, психологічне благополуччя).

Реалізація управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту передбачає поетапну організацію діяльності (рис. 1):

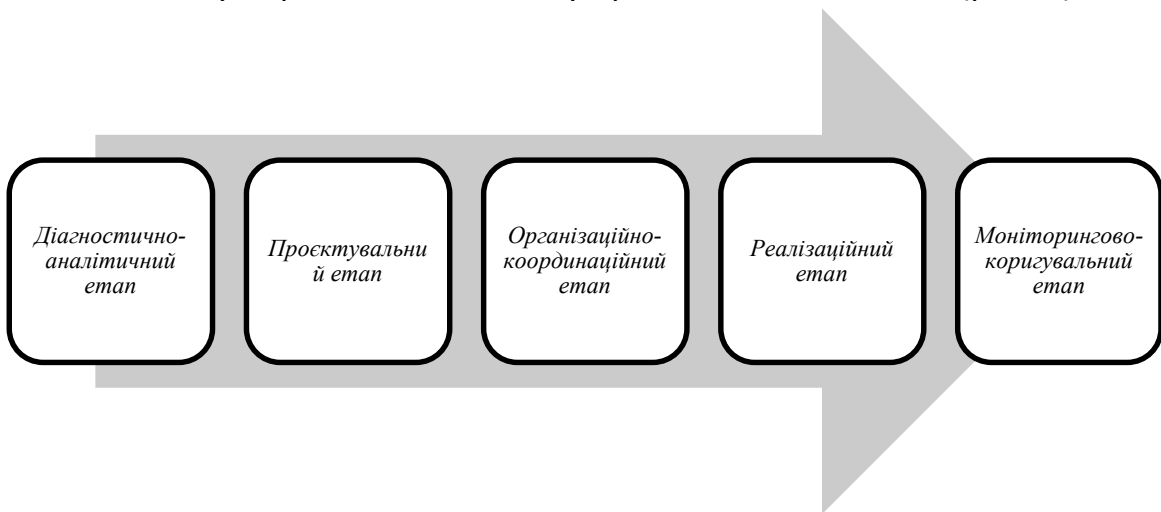

Рис. 2. Етапи управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту

Діагностично-аналітичний етап – виявлення учнів, які потребують індивідуального супроводу; комплексна оцінка освітніх і соціальних потреб.

Проектувальний етап – розроблення індивідуального освітнього маршруту з урахуванням особистісних характеристик, здібностей і можливостей учня.

Організаційно-координаційний етап – узгодження дій педагогів, психологів, батьків та інших фахівців.

Реалізаційний етап – впровадження індивідуального плану в освітній процес.

Моніторингово-коригувальний етап – аналіз результатів, внесення змін до плану супроводу.

Упровадження організаційно-методичних умов управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту забезпечує: підвищення якості освітніх результатів; формування індивідуальної освітньої траєкторії; посилення міждисциплінарної взаємодії; підвищення рівня педагогічної відповідальності та рефлексії; зміцнення партнерства між закладом освіти, сім'єю та соціальними інституціями.

Отже, теоретичне обґрунтування та визначення організаційно-методичних умов управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту створює підґрунтя для модернізації управлінських практик у закладах загальної середньої освіти, забезпечуючи їх відповідність сучасним суспільним викликам та освітнім потребам учнів.

На нашу думку, організаційно-методичні умови управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту слід включати до змісту професійної підготовки майбутніх освітніх менеджерів у межах університетських освітніх програм для магістрів освітніх наук. Засвоєння цих умов забезпечує формування у магістрантів компетентностей з організації, координації та моніторингу освітнього процесу, здатності до системного аналізу освітніх потреб учнів, планування індивідуальних освітніх траєкторій та ефективної взаємодії з педагогічними, психологічними та соціальними службами. Вивчення зазначених умов у процесі підготовки магістрів освітніх наук дозволяє майбутнім менеджерам освіти не лише оволодіти теоретичними засадами кейс-менеджменту, а й розвинути практичні навички застосування цих підходів у реальному управлінському середовищі закладів загальної середньої освіти. Такий інтегрований підхід сприяє підвищенню професійної готовності випускників до впровадження інноваційних моделей управління освітнім процесом та забезпечує адаптивність управлінських рішень до сучасних викликів освіти.

Висновки. У результаті проведеного дослідження здійснено теоретичне обґрунтування та визначено організаційно-методичні умови управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту в закладах загальної середньої освіти.

З'ясовано, що управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту доцільно розглядати як системну, цілеспрямовану діяльність адміністрації закладу освіти, педагогічних працівників, фахівців психологічної служби та інших суб'єктів освітнього середовища, спрямовану на забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії учня шляхом координації ресурсів, педагогічних впливів і соціальної підтримки. Такий підхід дозволяє перейти від фрагментарного реагування на освітні труднощі до цілісної моделі проактивного управління, орієнтованого на розвиток особистості здобувача освіти.

Обґрунтовано, що ефективність упровадження кейс-менеджменту забезпечується сукупністю взаємопов'язаних організаційних і методичних умов. До організаційних умов віднесено нормативно-регламентувальне забезпечення процесу, структурно-функціональну інтеграцію кейс-менеджменту в систему внутрішнього забезпечення якості освіти, кадрову підготовку педагогів до виконання функцій кейс-менеджера та налагодження міжвідомчої взаємодії. Методичні умови передбачають розроблення алгоритму реалізації

кейс-менеджменту, створення інструментарію діагностики й планування індивідуального освітнього маршруту, інформаційно-аналітичний супровід і впровадження системи моніторингу результатів.

Доведено, що інтеграція кейс-менеджменту в управлінську систему закладу загальної середньої освіти сприяє підвищенню якості освітніх результатів, формуванню індивідуалізованого підходу до навчання, посиленню міждисциплінарної взаємодії та розвитку партнерства між школою, родиною й соціальними інституціями. Водночас запропонований підхід забезпечує узгодженість управлінських рішень, оптимізацію використання ресурсів і підвищення відповідальності суб'єктів освітнього процесу за досягнення спільних цілей.

Отже, визначені організаційно-методичні умови створюють теоретико-практичне підґрунтя для модернізації управління освітнім процесом у закладах загальної середньої освіти відповідно до сучасних освітніх викликів.

Перспективами подальших досліджень є розроблення структурно-функціональної моделі впровадження кейс-менеджменту в конкретних типах закладів освіти, апробація запропонованих умов у практичній діяльності та визначення кількісних показників оцінювання ефективності управління на основі кейс-менеджменту.

ЛІТЕРАТУРА

- Гриньова, М. В., Кононець, Н. В. (2019). *Компетентнісний підхід у професійній підготовці: електронний посібник для самостійної роботи здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки*. Полтава (Hrynova, M. V., & Kononets, N. V. (2019). *Competency-based approach in professional training: An electronic guide for independent study of PhD students in specialty 011 Educational, Pedagogical Sciences*. Poltava).
- Гриньова, М., Кононець, Н., Жданова-Неділько, О., Павліш, І. (2024). Сучасні напрями реалізації інноваційного управління закладами освіти. *Витоки педагогічної майстерності*, 33, 50-58 (Hrynova, M., Kononets, N., Zhdanova-Nedilko, O., & Pavlish, I. (2024). Current directions of implementing innovative management in educational institutions. *Origins of Pedagogical Mastery*, 33, 50–58).
- Міровська, М. С. (2019). *Теорія і практика управління освітнім процесом на основі кейс-менеджменту в закладах вищої освіти* (дис. д-ра пед. наук). Київ (Mirovska, M. S. (2019). *Theory and practice of managing the educational process based on case management in higher education institutions* (Doctoral dissertation). Kyiv).
- Постова, С., Опанасюк, Н., Опанасюк, А. (2025). Кейс-метод у цифровому освітньому середовищі: виклики та можливості. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Педагогічні науки*, 1 (64), 18-24 (Postova, S., Opanasiuk, N., & Opanasiuk, A. (2025). The case method in the digital educational environment: Challenges and opportunities.

Scientific Works of the Interregional Academy of Personnel Management. *Pedagogical Sciences*, 1(64), 18–24).

- Почуєва, В. В. (2021). Кейс-метод як освітня технологія. *Іноземні мови у вищій освіті: лінгвістичні, психолого-педагогічні та методичні перспективи: матеріали V Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.*, м. Харків, 25 лют. 2021 р. Харків: НЮУ ім. Ярослава Мудрого, сс. 174-176 (Pochuieva, V. V. (2021). The case method as an educational technology. In *Foreign Languages in Higher Education: Linguistic, Psychological-Pedagogical and Methodological Perspectives: Proceedings of the V All-Ukrainian Scientific and Practical Internet Conference* (Kharkiv, February 25, 2021) (pp. 174–176). Kharkiv: Yaroslav Mudryi National Law University).
- Сурмін, Ю. П. (2015). Теоретико-методологічні аспекти розвитку застосування кейс-методу в бізнес-освіті України. *Наукові праці МАУП*, 45(2), 9–14 (Surmin, Yu. P. (2015). Theoretical and methodological aspects of the development of the case method in business education in Ukraine. *Scientific Works of the Interregional Academy of Personnel Management*, 45(2), 9–14).
- Bates, S, Zhang, Y. (2022). Exploring the Relationships Among Student Outcomes and Case Management Services Delivered by School Social Workers. *Child Adolesc Social Work J.*, 17, 1-10.
- Charriez Rivera, Grace. (2018). Case Management and Social Work Practice in Public Schools. *Walden Dissertations and Doctoral Studies*, 56-85. URL: <https://scholarworks.waldenu.edu/dissertations/5685>

SUMMARY

Mokliak Volodymyr, Kovalenko Yaryna. Organizational and methodological conditions of educational process management based on case management in general secondary education institutions.

The article provides theoretical justification and defines organizational and methodological conditions for managing the educational process based on case management in secondary education institutions. The relevance of the study is due to the need to modernize management approaches in the education system in the context of transformational changes, the introduction of a competency paradigm, ensuring an individual educational trajectory of students and strengthening interdisciplinary interaction between subjects of the educational process. Based on the analysis of scientific sources, the essence of the concept of “management of the educational process based on case management” is clarified, which is considered as a systemic activity of the administration of the educational institution, teaching staff, psychological service specialists and other participants in the educational environment, aimed at coordinating resources, pedagogical influences and social support in order to ensure an individual educational trajectory of the student. It is determined that the methodological basis of such management is a systemic, personally oriented, competency and activity approach. A set of organizational and methodological conditions for the effective implementation of case management in secondary education institutions is substantiated. The organizational conditions include regulatory support for the process, structural and functional integration of case management into the system of internal quality assurance of education, personnel training of teaching staff, and establishment of interdepartmental interaction. The methodological conditions provide for the development of an algorithm for implementing case management, the creation of diagnostic tools and planning of an individual educational route, information and analytical support and monitoring of effectiveness. It is proven that the implementation

of case management as a management technology contributes to improving the quality of the educational process, optimizing the use of resources of an educational institution, developing partnerships between school, family and social institutions, and also ensures the transition to a proactive management model focused on the needs and potential of each student. It is noted that organizational and methodological conditions for managing the educational process based on case management should be included in the content of professional training of future educational managers within the framework of university educational programs for masters of educational sciences.

Key words: *educational process management, case management, organizational and methodological conditions, general secondary education institution, professional training, future educational managers, masters of educational sciences.*

УДК 378:37.015.3:502/504

Іван Пасічник

Інститут професійної освіти НАПН України

ORCID ID 0009-0005-0284-8720

DOI 10.24139/2312-5993/2025.06/154-172

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖІВ

Мета роботи полягає у висвітленні результатів експериментально-дослідної роботи щодо перевірки ефективності психолого-педагогічних умов формування екологічної культури студентів медичних коледжів. У дослідженні взяли участь 231 студент чотирьох медичних коледжів України. Застосовано комплексний підхід до діагностики за п'ятьма критеріями (когнітивний, мотиваційно-ціннісний, діяльнісний, особистісно-рефлексивний, емоційно-вольовий) та чотирма рівнями сформованості екологічної культури. Методологічну основу становив двоступінчастий дизайн (камерний та основний етапи) з внутрішньогруповим порівнянням показників «до–після». Статистичний аналіз даних (критерій χ^2 Пірсона) підтвердив достовірність позитивних змін. Зокрема, частка студентів із високим рівнем екологічної культури зростає на 20,8%, а питома вага здобувачів із низьким рівнем зменшилась на 29,01%. Результати дослідження підтверджують доцільність впровадження розроблених психолого-педагогічних умов у освітній процес закладів фахової передвищої медичної освіти. В подальшій дослідницькій роботі перспективним напрямом є порівняльний аналіз практик формування екологічної культури в закладах освіти різних країн та імплементація європейських стандартів екологічної освіти у медичну підготовку

Ключові слова: *екологічна культура, студенти медичних коледжів, послідовний педагогічний експеримент, психолого-педагогічні умови, професійна підготовка.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобальних екологічних змін та погіршення стану довкілля формування екологічної культури стає критично важливим компонентом професійної підготовки майбутніх медичних фахівців. Лікарі та середній медичний